

Wskazówki dla osób prowadzących zajęcia dydaktyczne ze studentami niesłyszącymi i słabosłyszącymi

Autor: prof. dr hab. Bogdan Szczepankowski

1. Przed studentami z niepełnosprawnością słuchu należy stawiać takie same wymagania jak przed innymi studentami, ponieważ zamierzają oni zdobyć wyższe wykształcenie, a to uczelnia odpowiada za uzyskany przez nich dyplom.
2. Na zajęciach, w których uczestniczą osoby niesłyszące i niedosłyszące, należy mówić przede wszystkim wyraźnie z normalnym lub minimalnie zwiększonym natężeniem głosu (nie krzyczeć!) w normalnym lub minimalnie zwolnionym tempie. W żadnym przypadku nie należy nienaturalnie zwalniać tempa mówienia ani nie przejaskrawiać artykulacji, gdyż wówczas nie uniknie się zniekształceń. Nie należy także w czasie wypowiedzi zasłaniać ręką ust, żuć gumy, odwracać się itp. Obfity zarost na twarzy zasłaniający usta może osobom niesłyszącym uniemożliwić rozumienie wypowiedzi.
3. Przed rozpoczęciem każdej wypowiedzi należy upewnić się, czy osoby niesłyszące na nas patrzą. Jeśli nie – zwracamy na siebie ich uwagę lekko dotykając ręki osoby niesłyszącej, machając dłonią w jej kierunku (nie jest to rozumiane jako lekceważenie) lub „mrużąc” oświetleniem sali.
4. Należy pamiętać o tym, aby twarz wykładowcy była dobrze oświetlona, co ułatwi osobom niesłyszącym odczytywanie mowy z ust i obserwację mimiki twarzy. Nie należy stawać pod słońce, w oknie, a w pomieszczeniach trzeba ustawić się przodem do okna lub światła sztucznego. Wzrok należy kierować na twarz najbliższej osoby niesłyszącej, aby nawiązać kontakt emocjonalny.
5. Jeśli w zajęciach bierze udział tłumacz języka migowego, warto pamiętać o tym, aby nie zwracać się do tłumacza, lecz do wszystkich słuchaczy, w tym osób niesłyszących. Tłumacz i tak wykona swoje zadanie, a prowadzący zajęcia swoją postawą podkreśla, że rozmawia ze studentami, a nie z tłumaczem.
6. Wypowiedzi kierowane bezpośrednio do osoby niesłyszącej podczas zajęć lub indywidualnych konsultacji powinny być krótkie i zwarte. Jeśli wypowiedź nie zostanie zrozumiana, należy ją powtórzyć używając w miarę możliwości innych słów. Zdania powinny być krótkie, pojedyncze, sformułowania potoczne, wspierane naturalną gestykulacją. Jeśli próba nawiązania kontaktu za pomocą mowy okaże się nieskuteczna, należy próbować porozumiewać się na piśmie, posługując się również krótkimi i prostymi zdaniami.
7. Jeśli osoba niesłysząca mówi, ale nie jesteśmy w stanie jej zrozumieć, trzeba podać jej kartkę i długopis mówiąc „proszę to napisać” i wykonując gest pisanie.
8. W przypadku pojawienia się wątpliwości lub pytań prosimy o kontakt z Fundacją Instytut Rozwoju Regionalnego, ul. Wybickiego 3a, 31-216 Kraków, email biuro@firr.org.pl, tel. 012 629 85 14.

Autorzy dokumentu sugerują, aby władze uczelni przekazały go do sekretariatów poszczególnych instytutów w celu powielania i przekazywania go nauczycielom akademickim.